

Sygn. akt II UK 153/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z wniosku M.S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. Oddział Regionalny we W.

o rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 31 stycznia 2018 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego we [...]

z dnia 31 sierpnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we [...]. wyrokiem z 31 sierpnia 2016 r. oddalił apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z 13 listopada 2015 r. oddalającego jej odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 31 lipca 2012 r. odmawiającej przyznania wnioskodawczynie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolniczym.

Wnioskodawczynie zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. Zarzuciła naruszenie: (-) art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 277) przez przyjęcie, że wnioskodawczynie nie spełnia łącznie wszystkich warunków dla uzyskania renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, w szczególności, że niezdolność do podejmowania osobistej pracy w gospodarstwie rolnym powstała nie później niż w

ciągu 18 miesięcy od ustania okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu; (-) art. 382 oraz art. 286 i art. 290 § 1 w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. przez jego nie zastosowanie oraz nie przeprowadzenie wnioskowanych dowodów i uznanie za uzasadnione oddalenie wniosków dowodowych o dopuszczenie opinii biegłych z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej w K. lub Instytutu Medycyny Pracy w S. oraz o przesłuchanie na rozprawie biegłych z zakresu reumatologii i neurochirurgii, w sytuacji gdy istnieje pomiędzy opiniami rozbieżność nie do pogodzenia, a rozstrzygnięcie sporu pomiędzy biegłymi wymaga wiadomości specjalnych, których sąd orzekający nie posiada.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na jej oczywistą zasadność. Zdaniem skarżącej Sąd drugiej instancji jawnie zignorował art. 278 § 1 oraz art. 286 i 290 k.p.c. nakazujący w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych skorzystanie z dodatkowych wyjaśnień biegłych, a nawet instytutu naukowego, zwłaszcza gdy istnieje potrzeba rozstrzygnięcia sprzeczności występujących między opiniami. W tej sprawie rozbieżność dotyczyła nie istnienia bądź nieistnienia niezdolności do pracy wnioskodawczynie, ale zakwalifikowania tej niezdolności w czasie. Opinia biegłego reumatolog wskazuje, że całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym u wnioskodawczynie należy datować co najmniej od 14 marca 2007 r. - data pierwszego zabiegu operacyjnego stawu kolanowego, od tego zabiegu nigdy nie wróciła do pełnej sprawności i już do końca przebywała na zwolnieniach lekarskich lub przechodziła konieczne operacje.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podkreślić, że skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. W związku z tym przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130). Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy

przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia jej oczywistą zasadnością. W przypadku powołania się na tę przesłankę przedsądu, skarżąca powinna wskazać i wykazać naruszenie konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (por. postanowienie SN z 4 lutego 2014 r., II UK 458/13, LEX nr 1644551, czy postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że o ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienie SN z 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130 oraz powołane tam orzecznictwo).

W ocenie Sądu Najwyższego skarżąca nie wykazała tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Po pierwsze, wskazane we wniosku przepisy prawa - to jest art. 278 § 1, art. 286 i 290 k.p.c. nie mogły zostać naruszone, a tym bardziej w sposób oczywisty, przez Sąd drugiej instancji. Zarzuty naruszenia tych przepisów, w sytuacji gdy są adresowane wobec Sądu drugiej instancji, powinny zostać powiązane z art. 391 § 1 k.p.c. Niezależnie od tego, przekonanie skarżącej, że w tej sprawie istniała konieczność przeprowadzania dowodu z dodatkowych biegłych, czy opinii instytutu naukowego, samo w sobie nie uzasadnia twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Odwołując się w tym miejscu do orzecznictwa Sądu Najwyższego, art. 286 k.p.c. - podobnie jak art. 278 § 2 jak i art. 290 k.p.c. - mają charakter kompetencyjny. Oznacza to, że sąd

ma prawo, a nawet obowiązek przeprowadzić dalsze postępowania dowodowe w zakresie wiadomości specjalnych, jeżeli dotychczasowe zabiegi biegłych nie doprowadziły do wyjaśnienia wątpliwości; odpowiednio z przepisów tych nie wynika, że ta powinność sądu warunkowana jest stanowiskiem strony niezadowolonej z dotychczasowych wypowiedzi biegłych (por. przykładowo wyrok SN z 5 maja 2009 r., I UK 1/09, LEX nr 515412; wyrok SN z 16 września 2009 r., I UK 102/09, LEX nr 537027; wyrok SN z 20 października 2016 r., I UK 197/16, LEX nr 2151408; wyrok SN z 10 stycznia 2017 r., III UK 41/16, LEX nr 2209097). W orzecznictwie jednocześnie podkreśla się, że wskazywanie okoliczności uzasadniających powołanie kolejnego biegłego pozostaje w gestii strony, która powinna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie dodatkowych opinii (por. wyrok SN z 16 września 2009 r., I UK 102/09, LEX nr 537027). W tej sprawie Sąd Apelacyjny stwierdził, że z przeprowadzonych w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji opinii biegłych sądowych lekarzy neurologa, neurochirurga oraz ortopedy wynika, że schorzenia wnioskodawczyni nie skutkują całkowitą niezdolnością do pracy w prowadzonym przez nią gospodarstwie rolnym, która powstałaby przed 31 października 2008 r. Jednocześnie Sąd nie stwierdził jakichkolwiek przesłanek przemawiających za odmową przyznania tym opiniom wiarygodności jako dowodu mającego zasadnicze znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Taki okoliczności również nie wskazuje skarżąca. Sąd Apelacyjny odniósł się też do opinii biegłej reumatolog, która oceniła, że wnioskodawczyni jest i przed 31 grudnia 2008 r. była całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym. Podzielił w tym zakresie stanowisko Sądu Okręgowego, a mianowicie, że opinia tej biegłej jest niewiarygodna, ponieważ skoncentrowała się w niej na schorzeniach kręgosłupa, które nie należą do zakresu jej specjalizacji, pomijając ocenę w aspekcie schorzeń reumatycznych wnioskodawczyni. Mając na uwadze ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Apelacyjny, w tym wyjaśnienie przyczyn oparcia rozstrzygnięcia na wnioskach z opinii biegłych z zakresu neurologii, neurochirurgii oraz ortopedii, oraz przyczyn odmowy uwzględnienia wniosków z opinii biegłej reumatolog, w ocenie Sądu Najwyższego skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona ze względu na

okoliczności wskazane we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.